

اهمیت پایبندی به پیمان‌های الهی

بخش چهارم: آیه ۱۰۹-۱۲۰
پاسخگویی در برابر پیمان‌های الهی در روز قیامت

مطلب اول: آیه ۱۰۹
پرسش از پیامبر درباره امت‌شان در روز قیامت

مطلب دوم: آیه ۱۱۰
مخالفت بنی‌اسرائیل با عیسی مسیح

مطلب سوم: آیه ۱۱۵-۱۱۱
پایبندی حواریون عیسی به پیمان الهی

مطلب چهارم: آیه ۱۱۸-۱۱۶
انحراف پیروان عیسی مسیح از توحید

مطلب پنجم: آیه ۱۱۹-۱۲۰
پاداش اخروی پایبندی به پیمان الهی

بخش سوم: آیه ۸۸۷-۱۰۸۸
دعوت مسلمانان به پایبندی به سایر احکام دینی

حکم اول: آیه ۸۸۷
ممنوعیت حرام کردن خوراکی‌های حلال

حکم دوم: آیه ۸۹
پرداخت کفاره سوگند

حکم سوم: آیه ۹۳-۹۰
اجتناب از شراب و قمار

حکم چهارم: آیه ۱۰۰-۹۴
ممنوعیت شکار در حال احرام

حکم پنجم: آیه ۱۰۵-۱۰۱
نیفزودن حکمی بر احکام الهی

حکم ششم: آیه ۱۰۸-۱۰۶
شاهد گرفتن بر وصیت

بخش دوم: آیه ۸۶-۱۲
دعوت اهل کتاب به پایبندی به پیمان الهی

گفتار اول: آیه ۱۴-۱۲
یادآوری پیمان شکنی اهل کتاب

گفتار دوم: آیه ۱۹-۱۵
وظیفه اهل کتاب در ایمان آوردن به پیامبر اسلام

گفتار سوم: آیه ۴۰-۲۰
پیشینه اهل کتاب در مخالفت با فرمان الهی

گفتار چهارم: آیه ۵۰-۴۱
وظایف پیامبر در برابر نافرمانی اهل کتاب

گفتار پنجم: آیه ۵۸-۵۱
وظیفه مؤمنان در برابر اهل کتاب

گفتار ششم: آیه ۶۴-۵۹
وظیفه اهل کتاب در دشمنی نکردن با مسلمانان

بخش اول: آیه ۱۱۱
دعوت مسلمانان به پایبندی به احکام الهی

حکم اول: آیه ۲۱
رعایت احکام حج

حکم دوم: آیه ۴-۳
رعایت احکام خوراکی‌ها

حکم سوم: آیه ۵
رعایت قانون خدا در انتخاب همسر

حکم چهارم: آیه ۷-۶
رعایت احکام طهارت

حکم پنجم: آیه ۸
رعایت عدالت و تقوا در زندگی

تذکر: آیه ۱۱۹
پیامدهای پایبندی به پیمان‌های الهی

شأن نزول آیه ولایت

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: علی قائد البرره و قاتل الکفره منصور من نصره مخذول من خذله «علی علیه السلام پیشوای نیکان است، و کشنده کافران، هر کس او را یاری کند، خدا یاریش خواهد کرد، و هر کس دست از یاریش بردارد، خدا دست از یاری او برخواهد داشت».

روایت نازل شدن آیه ولایت

روزی از روزها با رسول خدا صلی الله علیه و آله در مسجد نماز می خواندم، سائلی وارد مسجد شد و از مردم تقاضای کمک کرد، ولی کسی چیزی به او نداد، او دست خود را به آسمان بلند کرد و گفت: خدایا تو شاهد باش که من در مسجد رسول تو تقاضای کمک کردم ولی کسی جواب مساعد به من نداد، در همین حال علی علیه السلام که در حال رکوع بود با انگشت کوچک دست راست خود اشاره کرد. سائل نزدیک آمد و انگشتر را از دست آن حضرت بیرون آورد، پیامبر صلی الله علیه و آله که در حال نماز بود جریان را مشاهده کرد، هنگامی که از نماز فارغ شد، سر به سوی آسمان بلند کرد و چنین گفت: «خداوندا برادرم موسی از تو تقاضا کرد که روح او را وسیع گردانی و کارها را بر او آسان سازی و گره از زبان او بگشایی تا مردم گفتارش را درک کنند، و نیز موسی درخواست کرد هارون را که برادرش بود وزیر و یاورش قرار دهی و بوسیله او نیرویش را زیاد کنی و در کارهایش شریک سازی. خداوندا من محمد پیامبر و برگزیده تو ام، سینه مرا گشاده کن و کارها را بر من آسان ساز، از خاندانم علی علیه السلام را وزیر من گردان تا بوسیله او، پشتم قوی و محکم گردد». هنوز دعای پیامبر صلی الله علیه و آله پایان نیافته بود که جبرئیل نازل شد و به پیامبر صلی الله علیه و آله گفت: بخوان؟ پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: چه بخوانم! گفت: بخوان انما ولیکم الله و رسوله و الذین آمنوا ...

تفسیر

این آیه با کلمه «انما» که در لغت عرب به معنی انحصار می آید شروع شده و می گوید: «ولی و سرپرست و متصرف در امور شما سه کس است: خدا و پیامبر و کسانی که ایمان آورده‌اند، و نماز را برپا می دارند و در حال رکوع زکات می دهند» (إِنَّمَا وَلِيكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ). منظور از «ولی» در آیه فوق ولایت به معنی، سرپرستی و تصرف و رهبری مادی و معنوی است. بخصوص این که این ولایت در ردیف ولایت پیامبر صلی الله علیه و آله و ولایت خدا قرار گرفته و هر سه با یک جمله ادا شده است. و به این ترتیب، آیه از آیاتی است که به عنوان یک نص قرآنی دلالت بر ولایت و امامت علی علیه السلام می کند.